

**UCHWAŁA NR XV/110/16
RADY MIEJSKIEJ WĄSOSZA**

z dnia 24 lutego 2016 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 ze zmianami), art. 4¹ ust. 1, ust. 2 , ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 poz. 1286 ze zmianami) oraz art. 10 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 poz. 124 z późn. zm.) **Rada Miejska Wąsosza uchwala co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Wąsosz na rok 2016 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wąsosza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej Wąsosza

Jacek Chorostkowski

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY WĄSOSZ NA ROK 2016.

Wprowadzenie:

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 poz. 1286) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 poz. 124 z późn. zm.) ustawodawca nałożył na organy samorządowe obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzona jest realizacja zadań wskazanych w ustawach. Zadania ujęte w programie są inicjowane przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Wąsoszu, natomiast realizatorem programu jest Urząd Miejski Wąsosza i OPS w Wąsoszu.

Program gminy składa się z dwóch części:

Rozdział I.

I. Problemy alkoholowe i narkomanii jako problem społeczny.

II. Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii w gminie Wąsosz.

Rozdział II

I. Cele programu.

II. Kategorie zadaniowe prowadzące do osiągnięcia wskazanych celów.

Rozdział I

I. Problemy alkoholowe i narkomanii jako problem społeczny

Napoje alkoholowe należą do najpowszechniej spożywanych dóbr konsumpcyjnych, a jego nadużywanie wiąże się z wieloma negatywnymi skutkami. Są to zarówno konsekwencje zdrowotne, jak również społeczne. Bezpośrednie i pośrednie efekty nadmiernego spożywania napojów alkoholowych nie dotyczą tylko i wyłącznie osób nadużywających ale także ludzi z ich otoczenia. Uzależnienie jest tylko jedną z możliwych konsekwencji używania alkoholu i w dodatku zwykle odroczone w czasie.

Alkohol to szczególny rodzaj towaru, którego nadmierne spożywanie doprowadza do uzależnienia, a to z kolei zwiększa ryzyko zachorowalności i umieralności. Picie alkoholu powoduje ciągły wzrost występowania wypadków drogowych, przemocy w rodzinie, popełniania przestępstw. Koszty ekonomiczne spożywania alkoholu obciążają znacznie rodziny oraz społeczność w której żyją.

Większość osób uzależnionych, doświadczających licznych negatywnych konsekwencji swojego picia, próbuje samodzielnie poradzić sobie z problemem. Podstawową metodą leczenia osób uzależnionych od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna, a także ruchu samopomocowego.

Narkomania według opinii specjalistów, to stałe lub okresowe przyjmowanie bez zalecenia lekarza zarówno narkotyków, jak i leków uspokajających, nasennych oraz innych środków odurzających, w wyniku czego może powstać zależność od nich.

Wśród młodzieży funkcjonuje błędne przekonanie, że od narkotyków tzw. miękkich nie można się uzależnić. Tolerowanie przyjmowania nawet niewielkiej ilości narkotyków przez pewien czas powoduje, że ilość środków odurzających staje się niewystarczająca by osiągnąć stan dobrego samopoczucia lub stan euforii.

II. Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii w gminie Wąsosz.

1. Dane ogólne

Na dzień 31.12.2015r. miasto i gminę Wąsosz zamieszkiwało ogółem 7501 osób w tym w mieście 2659 osób. Liczba mieszkańców w stosunku do roku 2014 zmniejszyła się o 19 osób. Tendencja spadkowa zauważalna jest od kilku lat, jednak w porównaniu z latami 2013 - 2014 (spadek o 103 osoby) spadek ten jest dużo mniejszy. Miasto Wąsosz jest gminnym ośrodkiem w zakresie administracji, oświaty, kultury, służby zdrowia i sportu.

2. Oświata

Na terenie gminy Wąsosz zlokalizowane są 4 szkoły podstawowe, gimnazjum oraz jedno przedszkole, do których ogółem uczęszcza 964 dzieci.

W 2015 roku gmina Wąsosz po raz kolejny brała udział w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Jest to ogólnopolska akcja podejmująca problem profilaktyki uzależnień wśród dzieci i młodzieży. Celem kampanii jest promowanie zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży zachowań prospołecznych jako alternatywy wobec wielu patologii, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy.

Młodzież w zdecydowanej większości sięga po napoje alkoholowe jeszcze przed uzyskaniem pełnoletności. Spożywanie alkoholu przez młodych ludzi może nieść ze sobą zagrożenie i ryzyko wystąpienia poważnych szkód zarówno zdrowotnych, emocjonalnych, jak i rozwojowych. Młodzi ludzie pijący alkohol doznają tzw. strat bieżących tj. wypadki, bójki, problemy w szkole, w rodzinie. Rolą rodziców, opiekunów oraz nauczycieli jest wczesne rozpoznawanie zagrożeń.

W związku z problemem narkomanii wśród młodzieży, należy prowadzić szeroko zakrojone akcje i zajęcia profilaktyczne. W środowisku uczniów szkół podstawowych miasta i gminy problem ten nie jest niepokojący. W gimnazjum priorytetowe wydaje się prowadzenie długofalowych akcji i zadań uczących młodzież życia bez sztucznego poprawiania sobie nastroju. Propozycje włączenia się w zdrowy system reagowania, zdrowe życie na co dzień, prezentowanie młodzieży wzorów aktywnego i radosnego spędzania czasu bez używek, przynosi więcej efektów niż jednorazowe akcje propagandowe, na które młodzież rzadko zwraca uwagę.

Narkotyki są bardziej atrakcyjne wśród młodzieży, aniżeli alkohol. Napoje alkoholowe są kojarzone z osobami dorosłymi, u których alkohol wyrządza wiele szkód oraz w rodzinach tych osób. Młodzież natomiast postrzega narkotyki jako sposób na życie, bardziej atrakcyjny aniżeli alkohol. Nie zdają sobie sprawy z konsekwencji jakie płyną z posiadania, spożywania, a także rozpowszechniania środków odurzających. Narkotyki zażywane są przy okazji spotkań i to od nich młodzi ludzie uzależniają udaną zabawę. W roku 2016 Gmina Wąsosz zamierza nadal uczestniczyć w programach profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

3. Bezrobocie

Z gminy Wąsosz wg stanu na dzień 31.12.2015 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Górze wyniosła 518 osób, a stopa bezrobocia dla powiatu górowskiego na koniec listopada 2015 r. wynosiła 21%. Analizując powyższe dane statystyczne, liczba bezrobotnych w gminie Wąsosz w porównaniu do grudnia 2014 r. wzrosła o jedną osobę, a stopa bezrobocia zmniejszyła się o 3,3% w porównaniu do roku poprzedniego.

Utrzymująca się trudna sytuacja na rynku pracy nadal powoduje, że wiele osób sięga po alkohol, jako sposób na radzenie sobie ze stresem związanym z utratą pracy lub jej długim brakiem. Sytuacja ta sprzyja pogłębianiu się różnego rodzaju dysfunkcji. Problem ten dotyczy coraz więcej osób bezrobotnych. Nadużywanie alkoholu często jest przyczyną utraty zatrudnienia, a także powstawania wypadków w pracy.

4. Dane z Policji

Awantury domowe, a także przemoc domowa w dużym stopniu są skutkiem nadużywania alkoholu. W takich przypadkach wdrażana jest procedura „Niebieskiej Karty”. W 2015 roku procedurą „Niebieskiej Karty” objętych zostało 7 rodzin. Problem przemocy nie występuje wyłącznie w rodzinach z problemami alkoholowymi, aczkolwiek w większości przypadkach taki problem występuje. W rodzinach z problemem alkoholowym przemoc jest zjawiskiem stosunkowo częstym.

Alkohol zajmuje czołowe miejsce jako czynnik wpływający na popełnianie czynów, których skutkiem są urazy, uszczerbek na zdrowiu, a także śmierć na skutek wypadków drogowych, potrażeń pieszych, utonięć, pożarów.

Negatywne zdarzenia będące skutkiem spożywania alkoholu na terenie miasta i gminy Wąsosz za rok 2015 przedstawiają się następująco:

Zanotowane zdarzenia	Dane za rok 2014	Dane za rok 2015
Interwencje domowe (nadużywanie alkoholu)	37	28
Interwencje publiczne (na skutek nadużywania alkoholu)	78	89
Postępowania w sprawach znęcania się nad rodziną na skutek nadużywania alkoholu	4	1
Jazda w stanie nietrzeźwym – pojazdy mechaniczne, niemechaniczne	7	39
Czyny karalne dokonane przez nieletnich	0	4
Ilość nieletnich sprawców czynów karalnych	0	1
„Niebieska Karta”	6	7
Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii art. 62 ust. 1 (posiadanie środków odurzających lub substancji odurzających)	0	2

W porównaniu do roku 2014 w roku 2015 zmniejszyła się liczba interwencji domowych, za to wzrosła liczba interwencji publicznych z przyczyn nadużywania alkoholu. Ponadto w 2015 roku zamontowano 2 zdarzenia związane z posiadaniem środków odurzających, co w roku 2014 nie miało miejsca. Niepokojące są dane dotyczące jazdy w stanie nietrzeźwym. W roku 2014 zatrzymano 7 osób prowadzących pojazdy mechaniczne lub niemechaniczne będąc pod wpływem alkoholu, natomiast w roku 2015 zatrzymano 39 osób, czyli o 32 osoby więcej.

5. Informacje z Ośrodka Pomocy Społecznej

Jedną z dysfunkcji uprawniającą do świadczenia pomocy społecznej jest alkoholizm i narkomania, a fakt bycia alkoholiczkiem nie dyskredytuje osoby do ubiegania się o świadczenie. Następstwem nadużywania alkoholu jest ubóstwo, a więc problem braków środków finansowych na bieżące funkcjonowanie jednostki ale przede wszystkim jej rodziny. Pomoc dla rodzin, w których występuje problem alkoholowy organizowana jest poprzez dofinansowanie dożywiania, wydawanie zleceń do zrealizowania zakupów w sklepie. Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką, do której zgłaszają się osoby potrzebujące.

W roku 2015 z powodu trudnej sytuacji życiowej pomocą objęto ogółem 521 rodzin tj. 901 osób, z czego 298 rodzin otrzymało zasiłki celowe. Dzieci z rodzin o niskich dochodach korzystają z formy pomocy, jaką jest dożywianie w szkołach. W roku 2015 dożywianiem objęto 241 dzieci. Z zasiłków stałych stanowiących zadania zlecone w gminie, w ubiegłym roku skorzystało 30 rodzin. W porównaniu do roku 2014 liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie.

6. Pozostałe informacje

W roku 2015 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na wniosek Policji, rodziny, Prokuratury prowadziła postępowanie w stosunku do 21 osób. Zgłaszającym się proponowana była pomoc w formie udziału w terapii, umieszczenia w ośrodkach dla uzależnionych oraz pomoc prawna dla rodzin osób uzależnionych.

Na podstawie oświadczeń składanych przez podmioty dokonujące sprzedaży alkoholu na terenie miasta i gminy Wąsosz, wysokość sprzedanego alkoholu w roku 2015 wyniosła 4 434 436,13 zł tj. o 43 928,78 zł więcej w stosunku do sprzedaży z roku 2014.

Rodzaj alkoholu	2014	2015
do 4,5% i piwo	2 376 000,37 zł	2 330 003,04 zł
pow. 5,5% do 18%	287 916,46 zł	300 651,25 zł
pow. 18%	1 726 590,52 zł	1 803 781,84 zł

Ustalona dla miasta i gminy liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych wynosi 50. Liczba ta od roku 1993 nie zmienia się. Sprzedaż napojów alkoholowych na dzień 31 grudnia 2015 r. była prowadzona w 22 placówkach z tego 19 sklepach oraz 3 lokalach gastronomicznych.

7. Osoby i instytucje przygotowane do rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii (stan zasobów)

Na terenie miasta funkcjonuje Punkt Konsultacyjny, który udziela pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków.

W gminie funkcjonuje ponadto:

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Pedagodzy szkolni

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąsoszu

Grupa terapeutyczna

Punkt konsultacyjny przy OPS w Wąsoszu

W realizacji zadań gmina współpracuje z następującymi instytucjami:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Górze

Jednostki oświatowe na terenie gminy Wąsosz

Komenda Powiatowa Policji w Górze

Rewir Dzielnicowych w Wąsoszu

Parafie Rzymsko – Katolickie z terenu gminy Wąsosz

Placówki służby zdrowia

Mapa problemów

Problem alkoholowy dotyka całą gminę. Pomimo zmniejszającego się bezrobocia niektóre osoby nadal mają problem ze znalezieniem zatrudnienia oraz aktywnością na rynku pracy.

8. Najważniejsze problemy do rozwiązania w roku 2016

Utrzymanie grupy terapeutycznej

Wzmocnienie działań edukacyjnych na rzecz sprzedawców napojów alkoholowych

Kontynuowanie pracy punktu konsultacyjnego ds. uzależnień.

Rozdział 2.

I Cele programu

1. Poprawa dostępności do leczenia odwykowego mieszkańców gminy.
2. Wspieranie psychospołeczne i prawne rodzin w szczególności przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie działań profilaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki szkolnej i rodzinnej.
4. Współdziałanie merytoryczne i wspieranie finansowe instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych realizujących zadania gminne z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.
5. Zmniejszenie ilości przypadków naruszeń prawa ustanowionego w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

II Kategorie zadaniowe prowadzące do osiągnięcia wskazanych celów

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

Realizacja poprzez:

- a) utrzymanie punktu konsultacyjnego – motywującego do podjęcia leczenia odwykowego,

Ocena skuteczności zadania: analiza zgłoszeń do punktu i ilość mieszkańców gminy podejmujących leczenie

- b) utrzymanie grupy AA

Ocena skuteczności zadania: analiza zgłoszeń do punktu i ilość mieszkańców gminy podejmujących leczenie,

c) merytoryczne wsparcie działającej na terenie gminy grupy terapeutycznej,

Ocena skuteczności zadania: analiza i porównanie ilości osób uczestniczących w programach.

2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

a) usprawnianie prac związanych z postępowaniem wobec osób nadużywających alkohol i narkotyki,

Ocena skuteczności zadania: analiza czasookresu trwania postępowania w gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, analiza ilości wniosków do sądu zakończonych ustanowieniem obowiązku leczenia

b) współpraca z biegłymi opiniującymi w zakresie uzależnienia od alkoholu i narkotyków,

Ocena skuteczności zadania: analiza okresów czasowych od skierowania do biegłego, do czasu wydania opinii, analiza wniosków biegłego z wydanymi orzeczeniami sądu

c) udzielanie pomocy prawnej osobom i rodzinom, w których występuje problem alkoholowy i narkotyków, kierowanie osób potrzebujących do Poradni Psychologicznej, Punktu konsultacyjnego ds. uzależnień, współpraca z grupą wsparcia oraz zaangażowanie radcy prawnego Urzędu Miejskiego,

Ocena skuteczności zadania: analiza osób zgłaszających się do punktu konsultacyjnego, badanie zakresu oferty pomocowej świadczonej przez ten punkt.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, w przypadku przeciwdziałania narkomanii także działalność wychowawcza i zapobiegawcza.

Realizacja poprzez:

a) realizację na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych „Debata”, „NOE 1”

Ocena skuteczności zadania: ocena efektów programów wykonana po ich zakończeniu

b) organizowanie minimum imprez lokalnych dla dzieci i młodzieży promujących głównie profilaktykę przeciwalkoholową i przeciwdziałania narkomanii głównie w środowisku wiejskim,

c) działania lokalne ograniczające dostępność napojów alkoholowych oraz promujące alternatywne wykorzystywanie czasu wolnego przez całe rodziny,

d) podjęcie działań informacyjnych i edukacyjnych skierowanych do sprzedających napoje alkoholowe ze szczególnym uwzględnieniem punktów usytuowanych na wsiach,

Ocena skuteczności zadania: ocena zainteresowania młodzieży imprezami, w trakcie których odstępuje się od skojarzeń związanych z promowaniem napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych, ocena podjętej współpracy i przyjęcia zaproponowanych działań przez sprzedających napoje alkoholowe

e) wdrażanie pozalekcyjnych zajęć sportowych do programów profilaktyki środowiskowej,

Ocena skuteczności zadania: ocena wpływu dodatkowych zajęć na atrakcyjność środowiskowych programów profilaktycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii.

Realizacja poprzez:

a) dofinansowanie instytucji realizujących poszczególne elementy programu,

Ocena skuteczności zadania: monitorowanie i kontrola zleconych do realizacji zadań

b) współfinansowanie i finansowanie organizacji pozarządowych i osób fizycznych realizujących program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, w oparciu o przepisy ustawy o finansach publicznych, ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,

Ocena skuteczności zadania: monitorowanie i kontrola zleconych do realizacji zadań.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości, przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

Realizacja poprzez:

- a) monitorowanie przestrzegania przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

Ocena skuteczności zadania: analiza materiałów sprawozdawczych z przebiegu programu z wnioskami.

6. Wspierania zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej powstałych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

7. Leczenie, rehabilitacja i reintegracja osób uzależnionych od narkotyków. Pomoc terapeutyczną prowadzi lekarz w punkcie konsultacyjnym ds. uzależnień. Punkt konsultacyjny udziela osobom uzależnionym wszelkiej pomocy związanej z uzyskiwaniem leczenia, rehabilitacji i reintegracji.

8. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym.

III. Zasady wynagradzania członków Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Za udział w posiedzeniu Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- a) członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 129.00 zł brutto,
b) przewodniczący komisji otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 270.00 zł brutto.

IV. Zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Dochody z opłat określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, wykorzystywane będą na realizację zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii z zastosowaniem ustawy o zamówieniach publicznych oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.